

**Uchwała nr LI/278/10
Rady Gminy w Kadzidle
z dnia 10 listopada 2010 r.**

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Tatary

Na podstawie art. 6 i 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Tatary przyjęty Uchwałą Zebrania Wiejskiego Mieszkańców Sołectwa Tatary, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Traci moc uchwała nr XLI/231/10 z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Tatary.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jacek Płoski

**Załącznik do uchwały nr LI/278/10
Rady Gminy w Kadzidle
z dnia 10 listopada 2010 r.**

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
TATARY**

SPIS TREŚCI

I. CEL I ZAKRES FUNKCJONOWANIA PLANU	3.
II. SYTUACJA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA WSI I GŁÓWNE KIERUNKI JEJ ROZWOJU	4.
2.1. Ogólna charakterystyka miejscowości	4.
2.2. Infrastruktura techniczna i społeczna	11.
2.3. Stopień aktywności społeczeństwa	13.
III. ANALIZA SWOT ORAZ WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI	14
3.1. Mocne i słabe strony wsi oraz szanse i zagrożenia jej rozwoju	14
3.2. Wizja dynamicznego rozwoju wsi	19.
3.3. Realizacja zadań i projektów	21.
3.4. Opis przedsięwzięcia	23.
IV. ZARZĄDZANIE I PROMOCJA PROJEKTU PN. PRZEBUDOWA BUDYNKU ZLEWNI MLEKA W TATARACH Z ADAPTACJĄ NA ŚWIETLICĘ WIEJSKĄ	26
V. PROMOCJA PLANU ORAZ SYSTEM JEGO WDRAŻANIA	27

I. CEL I ZAKRES FUNKCJONOWANIA PLANU

Plan Odnowy Miejscowości Tatary jest strategicznym dokumentem opracowanym dla tej miejscowości na lata 2010 - 2020.

W dokumencie uwzględniono założenia przestrzennego zagospodarowania wsi, w tym przeznaczenia terenów i planowanych inwestycji infrastrukturalnych wynikające głównie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kadzidło. Plan zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Kadzidło, w tym również dla msc. Tatary jest w trakcie opracowywania.

Niniejszy Plan zawiera charakterystykę miejscowości oraz wypracowaną przez mieszkańców wizję jej rozwoju. Określa niezbędne do realizacji zadania zmierzające poprawy atrakcyjności wsi – jej odnowy.

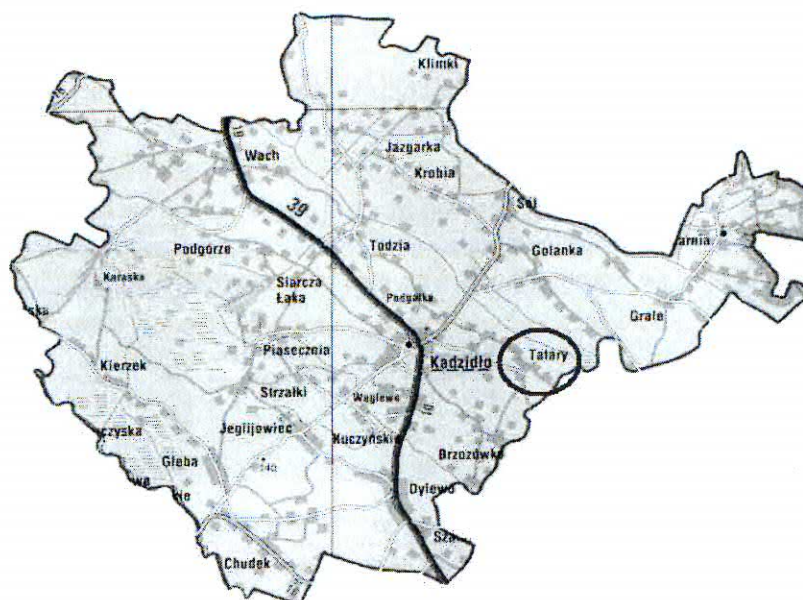
Zawiera opis przedsięwzięć planowanych do realizacji do roku 2020 ze środków własnych, środków Unii Europejskiej, budżetu państwa i innych.

II. SYTUACJA SPOŁECZNO – EKONOMICZNA WSI I GŁÓWNE KIERUNKI JEJ ROZWOJU

2.1. Ogólna charakterystyka miejscowości

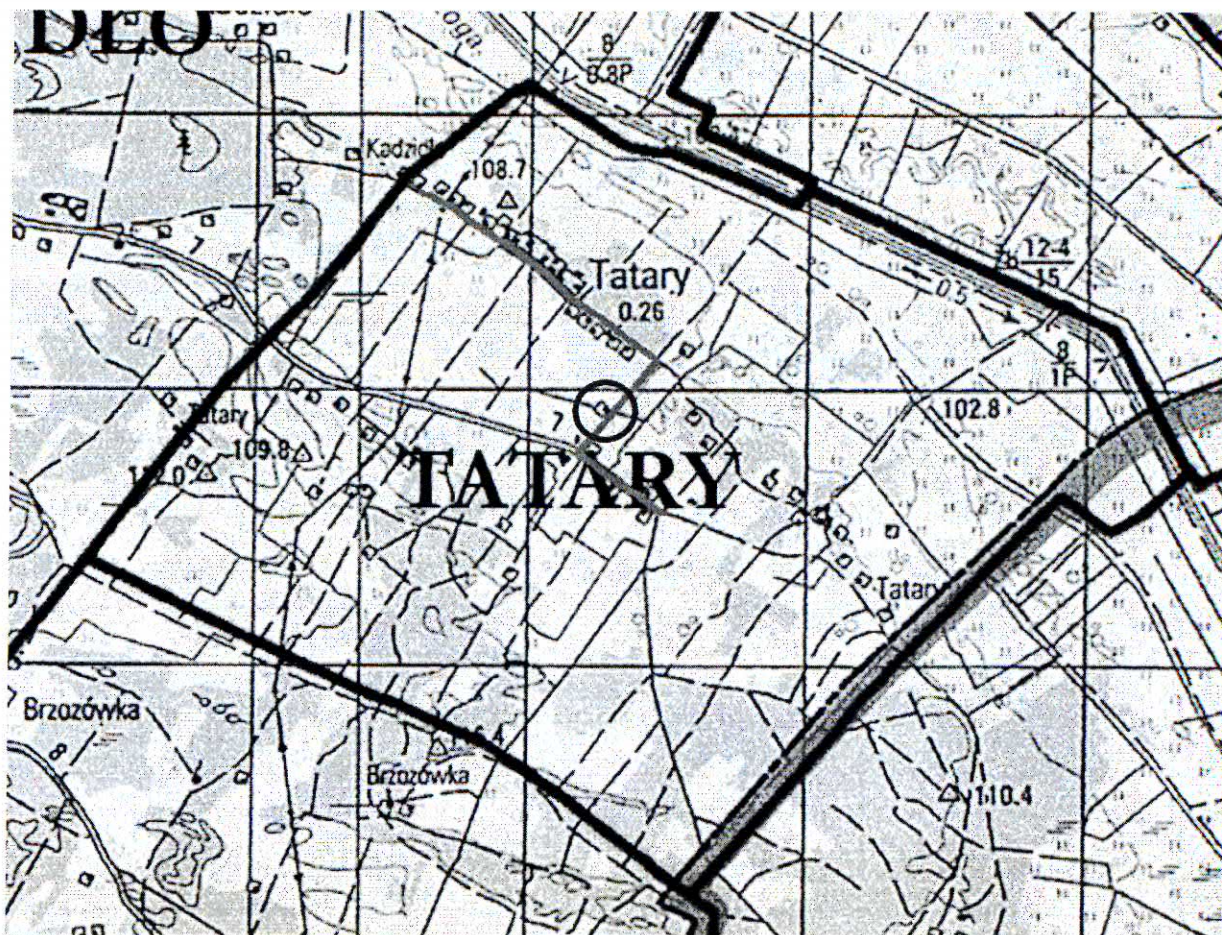
Tatary – to pięknie położona kurpiowska wieś o powierzchni 610 ha. Jest jedną z 24 wsi gminy Kadzidło i jednocześnie sołectwem. Od siedziby Gminy – Kadzidla oddalona jest zaledwie o 2 km.

Miejscowość reprezentuje sołtys oraz 3 osobowa rada sołecka. Wieś zamieszkuje 287 osoby (stan na dzień 31.12.2009r.).

Usytuowanie miejscowości na tle Gminy Kadzidło

Granice centrum miejscowości stanowi zwarta część zabudowy miejscowości i obejmuje zabudowania wzdłuż drogi gminnej, zgodnie z oznaczeniem – pogrubioną linią na załączonej mapce (planowana do remontu świetlica wiejska z udziałem środków europejskich położona jest przy tej drodze i jest oznaczona na mapie kołem).

Trudno ustalić, kiedy wieś powstała, z dostępnych źródeł wynika, że w 1740 roku, kiedy wybudowano kościół w Kadzidło, Tatarzy istniały i wówczas zostały włączone do parafii Kadzidło.

W roku 1817 Tatarzy zamieszkiwało 169 osób, z tego 94 mężczyzn i 75 kobiet. Na dzień 30 września 1921 Tatarzy należące do Gminy Nasiadki liczyły 256 osób, z tego 130 mężczyzn i 126 kobiet, z tego 247 mieszkańców uznawało się za wierzących, 9 osób było wyznania innego niż chrześcijańskie.

Pochodzenie nazwy wsi nie jest znane. Mieszkańcy powtarzają, że osiedlili się tu trzej żołnierze armii carskiej, Tatarzy z pochodzenia: Jurgis, Cezariusz i Banachow. Inni podają, iż nazwa pochodzi od osiedlonych tu jeńców tatarskich. Etnograf Adam Chętnik wspominał, że w okresie międzywojennym w Tatarach spotykał mieszkańców o mongoloidalnych rysach twarzy.

Tatarzy są jednym z najważniejszych ośrodków twórczości ludowej na Kurpiach.

Wieś składa się z kolonii: Biele, Krawcowe (mieszkał tu słynny krawiec Brzozowy), Morgi, Naddawy (w XIX w. gospodarze posiadający słabsze ziemie tu dostali dodatkowe pola), Stara Wieś i Wydmusy (na wydmach).

W 1888 r. Konstanty Konopka postawił przy wjeździe do wsi od strony Kadzidla kuty krzyż. Odwdziczył się w ten sposób Bogu za narodziny upragnionego syna, któremu nadał imię Konstanty. Syn tego Konstantego, Stanisław, również zapisał się w pamięci mieszkańców , a nawet Kurpiów z sąsiednich wsi. Sławę przyniósł mu oryginalny fach, którego sam nauczył się po II wojnie światowej. Otóż, Stanisław Konopka pojechał na targ, aby kupić konia. A przyjechał z... zestawem dentystycznym. Domorosły dentysta z Tatar przynosił ulgę wielu Kurpiom, przez wiele lat wrywając im zęby. Ale leczyć nie próbował. Działo się to przed zorganizowaniem służby zdrowia w Puszczy Zielonej.

Inny metalowy krzyż, z wrytą na cokole datą 1891, stoi w Starej Wsi. Położenie krzyża z dala od drogi przypomina jej dawny przebieg. Najnowszym dziełem jest kapliczka św. Rocha z 2008 r.

Przed II wojną światową we wsi mieszkali mariawici. Niektórzy pozostali mariawitami jeszcze po wojnie, po rozwiązaniu jedynej na Kurpiach parafii. Kościół starokatolicki mariawitów stał w sąsiednim Długim Kącie, później w Brzozówce.

W Tatarach były dwa cmentarze z okresu II wojny światowej. Jeden znajdował się w centrum Starej Wsi. Przypomina o nim krzyż, a wcześniej stała tu kapliczka. Drugi cmentarz położony był w środku lasu w kolonii Wydmusy. Spoczywające tu ciała kilkunastu niemieckich żołnierzy w połowie lat 90.XX w. ekshumowano i pogrzebano w Niemczech. Pamiątką po tym cmentarzu jest betonowy krzyż.

Po wojnie Tatarzy zasłynęły prowadzeniem bardzo aktywnego Klubu Młodego Rolnika, który propagował m.in. czytelnictwo i nowoczesne sposoby produkcji rolnej. Klub był jedną z najprężniej działających wiejskich placówek szkoleniowo-kulturalnych w ówczesnym województwie warszawskim.

Badania geologiczne przeprowadzone w dolinie rzeki Rozogi w okolicy Tatar wykazały obecność okruchów bursztynu, jednak nie są wydobywane.

Podkaszubskie Tatarzy dały światu wielu artystów i twórców ludowych. Szczególnie utalentowana jest rodzina Konopków. Z niej wywodzą się: Wiesława Bogdańska, Maria Chrostek, Janina Jaksina, Czesława Marchewka, Stanisława Niedźwiecka, Aleksandra Oślicka i Marianna Posim oraz Konopkowie – Bronisława, Czesława, Konstanty, Stanisław, Stefania i Tadeusz. Z innych rodzin pochodzą: Antonina Brzozowa, Stanisław Chrostek, Janina Cichocka, Zofia Gadomska, Henryk Gadomski i Halina Pajka.

W Tatarach urodziła się Czesława Konopka (1925-1993), najbardziej znana kurpiowska artystka ludowa. Nazywana była ambasadorem kultury kurpiowskiej, Pierwszą Damą Wycinanki Polskiej. Konopka założyła i stanęła na czele kurpiowskiego oddziału Stowarzyszenia Twórców Ludowych (STL), była też wiceprzewodniczącą Zarządu Głównego STL. Była jednym z twórców Izby Kurpiowskiej w Kadzidle. Zasłynęła w 1949 r. wygrywając w konkursie Ministerstwa Kultury i Sztuki na wnętrze chaty kurpiowskiej. Wnętrze to urządziła w rodzinnym domu w Tatarach. Dom był chętnie odwiedzany przez wycieczki. W 1969 r. dom ten spłonął.

Czesława Konopka popularyzowała kulturę kurpiowską na całym świecie, uczyła zdobienia izb, strzyżenia wycinanek, lepienia figurek z ciasta, haftowania, koronkarstwa, robienia bukietów i kierców.

Henryk Gadomski (ur. w 1939 r. w Tatarach) jest współzałożycielem Związku Kurpiów i Ostrołęckiego Towarzystwa Muzycznego, jest założycielem i kierownikiem Ostrołęckiego Chóru Nauczycielskiego i chóru Cantilena przy II LO w Ostrołęce.

Komponuje muzykę i opracowuje melodie na chór, publikuje artykuły dotyczące muzyki.

Wieś charakteryzuje się zabudową zwartą , przeważa tu budownictwo murowane.

Sytuację demograficzną wsi na przełomie ostatnich lat przedstawia poniższa tabela.

Rok	Liczba mieszkańców
1999	259
2000	259
2001	264
2002	263
2003	273
2004	272
2005	272
2006	275
2007	274
2008	283
2009	287

(dane z ewidencji ludności Urzędu Gminy w Kadzidle)

Jak wynika z przedstawionej tabeli z każdym rokiem liczba mieszkańców ulega niewielkim zmianom. Miejscowość charakteryzuje korzystna struktura wiekowa. Zdecydowaną większość stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym i młodszy, co obrazuje poniższa tabela.

Przedział wiekowy	Liczba mieszkańców
0 – 18 lat	96 mężczyźni 50 kobiety 46
wiek produkcyjny 19-65 lat 19-60 lat	155 mężczyźni 79 kobiety 76
wiek poprodukcyjny powyżej 65 lat powyżej 60 lat	36 mężczyźni 14 kobiety 22

(dane z ewidencji ludności Urzędu Gminy w Kadzidło na dzień 31 grudnia 2009 r.)

Mieszkańcy wsi to przede wszystkim rolnicy. Ich głównym źródłem utrzymania jest praca w rolnictwie. Funkcjonuje 56 indywidualnych gospodarstw rolnych, które charakteryzują się dużym pogłowiem bydła mlecznego. Tatary są zdecydowanym liderem produkcji dobrej jakości mleka. Zdecydowaną większość – 40 - stanowią duże gospodarstwa rolne (powyżej 7 ha) .

Niewielka grupa ludności pracuje poza rolnictwem. Występuje tu, podobnie jak w całej gminie wysoka stopa bezrobocia i dlatego też znaczna część mieszkańców znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, co zmusza ich do korzystania z pomocy społecznej.

W miejscowości funkcjonuje jeden sklep spożywczo – przemysłowy. Poza tym mieszkańcy zaopatrują się w miejscowości Kadzidło – siedzibie Gminy, w której występuje największe w gminie skupisko punktów handlowych i usługowych. Ułatwia

im to dobre połączenie komunikacyjne z Kadzidłem. Połączenie z Ostrołęką – siedzibą Powiatu jest również dla mieszkańców dogodne.

Analiza organizacji i stowarzyszeń mieszkańców

Nazwa organizacji	Tak	Nie
Kółka Różańcowe	x	
Ochotnicza Straż Pożarna		x
Koło Gospodyń Wiejskich		x
Inne		x

Nieruchomości położone na terenie wsi pełniące funkcje społeczno-kulturalne, sportowe, kultu religijnego.

Nazwa	Tak	Nie
Budynek po zlewni mleka wykorzystywany jako świetlica wiejska – do remontu	x	
Boisko sportowe – do remontu	x	
Miejsce kultu religijnego – przydrożne kapliczki	x	

2.2. Infrastruktura techniczna i społeczna

Zabudowania wsi Tatary położone są wzdłuż drogi powiatowej Kadzidło – Długi Kąt oraz drogi gminnej Tatary kol. Morgi.

Na terenie miejscowości znajdują się jeszcze dwie drogi o statusie gminnych : Tatary-Brzozówka i Tatary – Długi Kąt.

Zarówno droga powiatowa i droga gminna przebiegająca przez kolonię Morgi posiadają nawierzchnię bitumiczną. Droga gminna łącząca wieś Tatary z Brzozówką

posiada nawierzchnię zwirową, natomiast droga w kierunku miejscowości Długi Kąt jest drogą gruntową służącą jako dojazd do użytków rolnych.

Dojazd do obszarów użytków zielonych rozciągających się po drugiej stronie rzeki Rozogi zapewniają dwa mosty. Jeden o konstrukcji betonowej, natomiast drugi o konstrukcji stalowej został wykonany przez mieszkańców Tatar.

Miejscowość Tatary, jest zwodociągowana. Długość sieci wynosi 10,1 km, liczba przyłączy 54 szt.

W 2007 r. wykonana została w miejscowości jedna oczyszczalnia przydomowa. Pozostałe gospodarstwa domowe gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych, brakuje zbiorczej sieci kanalizacyjnej.

W Tatarach, podobnie jak w całej gminie dostrzega się też problem związany z gospodarką odpadami. Do 2004 roku na terenie wsi funkcjonował wiejski punkt gromadzenia odpadów. Obecnie mieszkańcy gromadzą śmieci w pojemnikach, które cyklicznie są odbierane przez 4 firmy zajmujące się zbiórką i wywozem odpadów komunalnych. Na dzień 31 grudnia 2009 r. 44 gospodarstwa domowe były wyposażone w pojemniki do zbiórki odpadów komunalnych. Ułatwieniem dla mieszkańców jest uruchomiony przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej sp.z.o.o. Punkt Gromadzenia Odpadów w Kadzidle, gdzie można dostarczać odpady wielkogabarytowe, gruz, stłuczkę szklaną, sprzęt elektryczny i elektroniczny, makulaturę, tworzywo sztuczne. Odpady te z określoną częstotliwością są wywożone do zakładów recyklingu i utylizacji.

Oświetlenie uliczne jest w stosunkowo dobrym stanie technicznym. Zamontowane w miejscowości nowe energooszczędne lampy przyczyniają się do ograniczenia zużycia energii elektrycznej.

Dzieci uczęszczają do szkoły podstawowej i gimnazjum w Kadzidle, gdzie dowożone są autobusami szkolnymi. Po ukończeniu gimnazjum mogą kontynuować naukę na terenie gminy. Taką możliwość daje im Zespół Szkół Powiatowych w Kadzidle, który dysponuje bogatą ofertą specjalizacji.

Dogodne położenie wsi, dość duża powierzchnia lasów, łąk – to wszystko powoduje, że wieś jest miejscem bardzo atrakcyjnym. Grunty położone nad rzeką Rozogą są doskonałym miejscem na biwakowanie i wypoczynek.

Mieszkańcy dbają o swoją wieś, zależy im na jej dynamicznym rozwoju. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kadzidło wskazuje się na rozwój funkcji rekreacyjnej tej miejscowości. Przyjmuje się również podejmowanie działań ukierunkowanych na rozwój budownictwa letniskowego i zaplecza turystycznego, jak też budowę tras turystyki pieszej, rowerowej i konnej. bowiem piękne położenie wsi stwarza możliwość rozwoju turystyki, w tym też powstawanie gospodarstw agroturystycznych. Zgodnie z kierunkami zagospodarowania obszaru wsi wskazanymi w „Studium...” przewiduje się realizację zabudowy usług i rzemiosła, które nie wpływają pogarszająco na środowisko .

2.3. Stopień aktywności społeczeństwa

Mieszkańcy wsi są bardzo aktywni, uczestniczą w życiu społecznym i kulturalnym gminy. Wybudowali sami budynek, który wykorzystywany był przez wiele lat jako zlewnia mleka. Obecnie służy mieszkańcom jako świetlica wiejska. Budynek jest w bardzo złym stanie technicznym i aby właściwie spełniał swoją rolę konieczna jest jego przebudowa. Istnieje też konieczność zagospodarowania terenu wokół budynku. Mieszkańcy uczestniczyli wielokrotnie w budowie dróg asfaltowych i żwirowych. Wkład ten finansowy lub w postaci pracy własnej wyróżnia miejscowość na tle innych. Mieszkańcy wybudowali sami most na rzece Rozodze, który służy rolnikom nie tylko tej miejscowości, ale i innym, których użytki rolne położone są przy rzece.

Ogromne zaangażowanie mieszkańców można było też dostrzec przy renowacji kościoła w Kadzidle, jak również innych obiektów sakralnych w parafii Kadzidło, do której należą mieszkańcy Tatary . Włączyli się w to dzieło poprzez własną pracę jak też wkład finansowy. Mieszkańcy uczestniczą w uroczystościach religijnych w Parafii tj. Boże Ciało, przygotowując corocznie jeden z ołtarzyków procesyjnych. W Święta

Wielkanocne i inne uroczystości kościelne mieszkańcy uczestniczą w procesji w strojach kurpiowskich.

Biorą też udział w imprezach społecznych i integracyjnych np. w Turnieju Wsi organizowanym podczas Niedzieli Kadzidlańskiej, rywalizując w różnych konkurencjach z innymi miejscowościami niejednokrotnie zdobywają nagradzane miejsca. Mieszkańcy pomagają sobie przy pracach polowych, organizują własne, miejscowe uroczystości społeczno – kulturalne.

III. ANALIZA SWOT ORAZ WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

3.1. Mocne i słabe strony wsi oraz szanse i zagrożenia jej rozwoju

Analiza zasobów miejscowości

Lp.	Analiza	Ocena sytuacji
1.	Co wyróżnia miejscowość	<ul style="list-style-type: none"> - atrakcyjne środowisko przyrodnicze - bogate tradycje kurpiowskie - dobry stan infrastruktury drogowej - duże, stosunkowo dobre wyposażone gospodarstwa rolne specjalizujące się w produkcji mleka
2.	Jakie pełni funkcje	<ul style="list-style-type: none"> - wieś jest typowo rolnicza - jest miejscem zamieszkania dla 287 osób
3.	Kim są mieszkańcy	<ul style="list-style-type: none"> - rdzenna ludność miejscowości - ludność napływowa z dużych miast osiedlająca się na stałe
4.	Co daje mieszkańcom utrzymanie	<ul style="list-style-type: none"> - praca na roli - praca najemna w handlu i usługach głównie w zakładach poza miejscowością
5.	Jak wieś jest zorganizowana	<ul style="list-style-type: none"> - Rada Sołecka - Świetlica wiejska, która z uwagi na stan techniczny, brak ogrzewania bardzo ogranicza

		możliwość częstych spotkań mieszkańców, twórców ludowych, dzieci i młodzieży
6.	Co można zaproponować dzieciom i młodzieży	- boisko zlokalizowane przy świetlicy wiejskiej w bardzo złym stanie technicznym
7.	Jakie obyczaje i tradycje wieś rozwija	- tradycje kurpiowskie - wynikające z przynależności religijnej np. majowe modlitwy i śpiewy przy przydrożnych krzyżach i kapliczkach, regularne modlitwy kół różańcowych
8.	Jak wieś wygląda	- wieś jest zadbana, posesje czyste, dobrze wyposażone gospodarstwa rolne w płyty obornikowe, zbiorniki na gnojowicę. Stan budynków dobra, posesje ogrodzone, zadbane
9.	Jaki jest stan środowiska	- dobry stan środowiska, czyste lasy
10.	Jakie są powiązania komunikacyjne	- miejscowość położona jest przy drodze asfaltowej łączącej Gminę Kadzidło i Gminę Lelis, niedaleka odległość od miejscowości gminnej Kadzidło

Analiza zasobów miejscowości i jej charakterystyka pozwoliły wypracować katalog jej mocnych i słabych stron oraz potencjalne szanse i zagrożenia, które mogą mieć wpływ na przyszłość wsi i jej mieszkańców.

- **Mocne i słabe strony sołectwa**

Mocne strony	Słabe strony
Położenie, struktura przestrzenna - korzystne położenie (niedaleka odległość od miejscowości gminnej) - dobre warunki komunikacyjne z ościennymi miejscowościami - dobry stan dróg	Położenie, struktura przestrzenna ---

<p>Gospodarka i usługi</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostępność do usług na terenie gminy - występowanie gospodarstw rolnych specjalizujących się w produkcji wysokiej jakości mleka - występowanie korzystnych warunków do rozwoju gospodarstw produkujących produkty ekologiczne - rezerwy powierzchni pod budownictwo, usługi 	<p>Gospodarka i usługi</p> <ul style="list-style-type: none"> - pogarszający się stan finansowy mieszkańców - brak infrastruktury turystycznej - wysoki udział ludności utrzymującej się z pracy w rolnictwie
<p>Infrastruktura techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - występowanie rezerwy energetycznej dla potrzeb rozwoju gospodarczego - dostęp do urządzeń telekomunikacyjnych - dobry stan infrastruktury drogowej, energetycznej, komunikacyjnej 	<p>Infrastruktura techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak rozwiązanej gospodarki ściekowej
<p>Sfera społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywność - bogata tradycja i kultura kurpiowska - podtrzymywanie tradycji i kultury przez zamieszkujących wieś ludowych twórców - duży udział ludności w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym 	<p>Sfera społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - słaba i niewystarczająca baza kulturalna – zły stan techniczny budynku świetlicy wiejskiej - niezaspokojone potrzeby w zakresie pomocy społecznej - niski stan dochodów mieszkańców - brak alternatywnych źródeł dochodu dla rolników
<p>Środowisko (rekreacja i turystyka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobry stan środowiska naturalnego 	<p>Środowisko(rekreacja i turystyka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie rozwiązana gospodarka

<p>- dogodne warunki do rozwoju rekreacji i turystyki, wolne tereny pod bazę turystyczną</p>	<p>odpadami, niedostateczna świadomość społeczna w zakresie gospodarki odpadami</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak bazy turystycznej - brak zaplecza rekreacyjnego
<p>Gospodarka komunalna i mieszkaniowa</p> <ul style="list-style-type: none"> - rezerwa terenu pod budownictwo mieszkaniowe, turystyczne 	<p>Gospodarka komunalna i mieszkaniowa</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak systemu oczyszczania ścieków komunalnych
<p>Rolnictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - istnienie wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych 	<p>Rolnictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - niskie klasy bonitacyjne gruntów rolnych - wysoki udział ludności utrzymującej się z pracy w rolnictwie - brak form zorganizowania rolników indywidualnych - brak alternatywnych miejsc pracy na obszarach wiejskich - niski poziom wyposażenia w infrastrukturę terenów wiejskich

• **Szanse i zagrożenia**

Szanse	Zagrożenia
<p>Położenie, struktura przestrzenna</p> <p>---</p>	<p>Położenie, struktura przestrzenna</p> <p>---</p>

<p>Gospodarka i usługi</p> <ul style="list-style-type: none"> - rosnący popyt na usługi agroturystyczne <p>Infrastruktura techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwości pozyskiwania środków m.in. unijnych na infrastrukturę techniczną <p>Sfera społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - rosnący popyt na wyroby tradycyjne wytwarzane przez miejscowych twórców ludowych - rosnące zainteresowanie regionem kurpiowskim - rosnące zainteresowanie agroturystyką, rosnący popyt na tę formę spędzania czasu wolnego przez mieszkańców dużych miast <p>Środowisko (rekreacja i turystyka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - bliskość miejscowości gminnej Kadzidło - niedaleka odległość od miasta powiatowego Ostrołęka 	<p>Gospodarka i usługi</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszające się środki finansowe na inwestycje w gminie, obciążanie gmin dodatkowymi zadaniami bez zabezpieczenia finansowego <p>Infrastruktura techniczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - niewielkie możliwości pozyskania środków zewnętrznych na modernizację i rozwój gospodarstw – duże zainteresowanie, ograniczone środki, wymagany wkład własny często jest hamulcem w ubieganiu się o dotacje ze źródeł zewnętrznych <p>Sfera społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost patologii na terenach wiejskich - wysoka liczba osób bezrobotnych <p>Środowisko(rekreacja i turystyka)</p> <p>-----</p>
--	---

<p>Gospodarka komunalna i mieszkaniowa</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój agroturystyki <p>Rolnictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwości uzyskania wsparcia na zalesienia - możliwość uzyskania dotacji na rozwój ekologicznego rolnictwa - produkowanie żywności ekologicznej na potrzeby gospodarstw agroturystycznych, 	<p>Gospodarka komunalna i mieszkaniowa</p> <ul style="list-style-type: none"> - stały wzrost cen w budownictwie - trudności w uzyskaniu kredytów i pozyskaniu innych źródeł finansowania budowy i remontu mieszkań <p>Rolnictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - niska dochodowość z pracy w rolnictwie - wysoka konkurencyjność produktów rolniczych
--	---

3.2. Wizja dynamicznego rozwoju miejscowości

Przeprowadzona analiza mocnych i słabych stron miejscowości pozwoliła mieszkańcom sformułować wizję rozwoju swej miejscowości:

Tatary rozwojową miejscowością, bogatą aktywnością mieszkańców.

Prawidłowy i dynamiczny rozwój wsi, poprawę jej wizerunku, estetyki i podniesienie funkcjonalności można osiągnąć poprzez realizację szeregu przedsięwzięć. Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej wsi Tatary pozwoliła wypracować plan niezbędnych do realizacji zadań w celu prawidłowego i dynamicznego jej rozwoju, poprawy jej wizerunku - podniesienia funkcjonalności, estetyki wsi, a zwłaszcza jej centrum. Dotyczy to zarówno działań realizowanych przez samorząd gminny, jak również inne podmioty.

Poniższe zadania wpłyną na realizację celów:

- 1. poprawę warunków życia oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców,**
- 2. tworzenie warunków dla rozwoju społeczno – ekonomicznego miejscowości,**
- 3. ochronę dziedzictwa kulturowego Kurpiów, wzmocnienie potencjału turystycznego regionu, wspieranie twórczości ludowej.**

Prawidłowy i dynamiczny rozwój wsi, można osiągnąć poprzez realizację szeregu przedsięwzięć, którymi w głównej mierze są:

w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej

- Przebudowa budynku po zlewni mleka z adaptacją na świetlicę wiejską.
- Budowa oczyszczalni przyzagrodowych- rozwiązanie problemu oczyszczania i odprowadzania ścieków. Jest to niezwykle ważne zadanie ze względu na ochronę środowiska naturalnego. Ludność korzysta ze zbiorników, w których gromadzone są nieczystości i regularnie wywożone do oczyszczalni ścieków w Kadzidle. Niestety szamba nie zawsze są wystarczająco szczelne, co powoduje, że część nieczystości dostaje się do ziemi, a następnie wód powierzchniowych. Rozwiązanie problemu gospodarki ściekowej jest szczególnie pilne ze względu na konieczność ochrony zasobów Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Sandr Kurpie, na terenie którego położona jest Gmina Kadzidło. Przewidywana jest budowa oczyszczalni przyzagrodowych. Niestety zadanie choć bardzo ważne z uwagi na ograniczone środki finansowe może być zrealizowane najwcześniej około 2013 r.
- Budowa drogi asfaltowej Tatarska Brzozówka - co ułatwi komunikację i zapewni bezpieczeństwo użytkownikom dróg, poprawi się też estetyka terenu

w zakresie estetyki wsi

- tworzenie pasów zieleni w pobliżu ciągów komunikacyjnych
- tworzenie terenów zieleni w centrum wsi przy obiektach użyteczności publicznej (drzewa i krzewy ozdobne, trawniki, kwiaty)
- edukacja ekologiczna prowadzona w szkołach
- motywowanie mieszkańców do dbałości o estetykę i wizerunek swoich posesji (konkursy np. „Najpiękniejsza posesja”)

Celem działań w zakresie estetyki wsi jest zwiększenie atrakcyjności miejscowości, przekazywanie mieszkańcom wiedzy o ochronie środowiska i zrównoważonym rozwoju, dbanie o własne posesje.

Mieszkańcy wskazują na podniesienie standardu ich życia i poprawy warunków bytowych. Kolejnym celem do jakiego dążą jest rozwój usług i tworzenie miejsc pracy jak też podtrzymywanie tożsamości regionalnej. Chcą by ich wieś stała się miejscem atrakcyjniejszym dla turystów.

Przedstawione wyżej przedsięwzięcia będą realizowane ze środków własnych gminy i pochodzących z zewnątrz zwłaszcza z Funduszy Europejskich. Należy podkreślić, że możliwość korzystania z funduszy Unii Europejskiej daje szansę realizacji przedsięwzięć w większym zakresie i w znacznie krótszym okresie czasu i w ten sposób zamierzony przez mieszkańców cel może być osiągnięty znacznie szybciej.

3.3. Realizacja zadań i projektów

W roku 2012 planuje się z udziałem unijnych środków przeprowadzić przebudowę budynku po byłej zlewni mleka z adaptacją na świetlicę wiejską .

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Planowany termin realizacji	Szacunkowy koszt (w zł.)	Źródła finansowania (w zł.)
Realizowane przez Gminę Kadzidło				
1.	Przebudowa budynku zlewni mleka w Tatarach z adaptacją na świetlicę wiejską	2010-12	767 623,63	Środki własne –297 623,63 Środki do pozyskania (Fundusze Strukturalne- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich - EFRROW)-470 000,00

Przedsięwzięcie to zostało szczegółowo w niniejszym dokumencie opisane.

W najbliższym okresie planuje się realizację następujących przedsięwzięć inwestycyjnych na terenie wsi:

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Planowany termin realizacji	Szacunkowy koszt (w zł.)	Źródła finansowania (w zł.)
Zadania realizowane przez Gminę Kadzidło, Powiat Ostrołęcki i inne				
1.	Budowa oczyszczalni przyzagrodowych	2012-2013	500.000,00	Środki własne –100.000,00 Środki Powiatu Ostrołęckiego – 50.000,00 Środki Unijne – 350.000,00
2.	Budowa drogi asfaltowej Tatary Brzozwka	2015	500.000,00	Środki własne gminy – 500.000,00

3.4. Opis przedsięwzięcia

Przebudowa budynku zlewni mleka w Tatarach z adaptacją na świetlicę wiejską

(Budynek świetlicy wiejskiej w Tatarach)

Zadanie to przewidziane jest do realizacji z udziałem środków Funduszy Strukturalnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Świetlica jest miejscem spotkań mieszkańców - zarówno dzieci, młodzieży jak i osób starszych. Stanowi swoiste centrum wsi, które gromadzi społeczność. To jedyne miejsce, gdzie poprzez liczne uroczystości, warsztaty, zajęcia kulturalne można obcować z tradycją regionu.

Działalność kulturalna miejscowości Tatary jest ograniczona z uwagi na brak właściwego zaplecza . Mieszkańcy najczęściej spotykają w prywatnych, własnych

domach, tu organizują uroczystości, przygotowują się do imprez kulturalnych. Często też przyjeżdżają do Centrum Kultury Kurpiowskiej w Kadzidle, aby tu przygotować się do większych uroczystości. Po przebudowie i adaptacji budynku zlewni mleka na świetlicę będzie możliwość rozwijania i kultywowania tradycji kurpiowskich w miejscu zamieszkania. Dzieci i młodzież na co dzień będą mogły korzystać z bazy sportowej świetlicy, uczestniczyć w życiu społecznym i kulturalnym. Stworzy to szansę na rozwój edukacyjnej, społeczno – kulturalnej funkcji placówki i uczynienie jej instytucją stymulującą wszechstronny i dynamiczny rozwój danej społeczności lokalnej. Projekt wpływa na podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu i wzrost zainteresowania Kurpiowszczyzną, jej kulturą i walorami przyrodniczymi. Ma to szczególne znaczenie zwłaszcza, że gmina położona jest przy drodze krajowej, która stanowi główne połączenie Warszawy z Mazurami. Obecnie zauważyć można osiedlanie mieszkańców miast głównie Ostrołęki i Warszawy w gminie Kadzidło. Dla mieszkańców Ostrołęki gmina jest atrakcyjna z uwagi na dość bliskie i dobre połączenie z Ostrołęką, przez co mieszkańcy mogą zawodowo pracować w Ostrołęce. Dla starszych mieszkańców Warszawy gmina jest doskonałym miejscem na spokojne życie z mnóstwem atrakcji także kulturalnych, jednakże nie rzadkością są przypadki budowy lub kupna domów przez ludzi czynnych zawodowo, którzy weekendowo spędzają tu czas.

W przedmiotowym budynku wprowadzono zmiany przystosowujące go do pełnienia nowej funkcji. Przy wejściu zaprojektowano zadaszony taras i podjazd dla osób niepełnosprawnych. Projekt obejmuje także docieplenie ścian zewnętrznych

styropianem oraz wykonanie izolacji przeciwwilgociowej i cieplnej na stropach. Zaprojektowano nową drewnianą więźbę dachową. Dach dwuspadowy pokryty blachą dachówkową, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.

Ze względów funkcjonalnych zaprojektowano chodniki z kostki betonowej, 8 miejsc postojowych o nawierzchni żwirowej. Na działce obok budynku zaprojektowano boisko do piłki nożnej o wymiarach płyty 25,0 m. * 50,0 m. oraz pasach murawy 2.0 m. w pasie za bramkami oraz 1,0 m. wzdłuż boiska. Zostanie też wykonana renowacja istniejącego ogrodzenia.

Szacunkowy koszt przedsięwzięcia

Ogólny koszt zadania – 767 623,63 zł.

Źródła finansowania:

- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, działania Odnowa i rozwój wsi– 470 000,00 zł.
- Środki własne – 297 623,63 zł.

Harmonogram realizacji zadania w ramach 1 etapu

Zadanie przewidziane do realizacji posiada aktualną dokumentację techniczną

Termin przeprowadzenia postępowania przetargowego – 1 styczeń 2012 -20 luty 2012 r.

Prace budowlano – montażowe – 1marzec 2012 – 30 listopad 2012r.

Oddanie budynku do użytku – 1 grudzień– 31 grudzień 2012 r.

IV. ZARZĄDZANIE I PROMOCJA PROJEKTU pn. Przebudowa budynku zlewni mleka w Tatarach z adaptacją na świetlicę wiejską

Dla potrzeb zadania realizowanego w ramach PROW powołany będzie zespół osób odpowiedzialnych za realizację projektu. W jego skład wchodzić będzie kierownik projektu bezpośrednio podporządkowany Wójtowi Gminy

Kwestie finansowe pozostaną w gestii księgowego, który odpowiedzialny będzie za gospodarkę finansową projektu. Tu realizowane będą terminowo wszelkie płatności i rozliczenia projektu, odpowiedzialny będzie za prawidłowe przygotowanie wniosków o płatność, stąd pochodzić będą wszelkie informacje finansowe, niezbędne do sporządzania sprawozdań, analiz. Obowiązkiem kierownika projektu i księgowego będzie ponadto zgłaszanie wszelkich uwag i informacji na temat zagrożeń dla realizowanego projektu i informacji na temat konieczności podjęcia działań naprawczych. Wszelkie działania osób odpowiedzialnych za realizację projektu odbywać się będą zgodnie z wymogami prawnymi i administracyjnymi zgodnie z zasadą jawności i przejrzystości.

W kierunku promocji i informacji o uzyskanej pomocy – o zrealizowaniu konkretnego projektu z finansowym udziałem Unii Europejskiej stosowane będą promocyjne instrumenty wynikające z postanowień zawieranych umów o dofinansowanie przedsięwzięć (zamieszczanie informacji o uzyskanej pomocy na stronach internetowych Gminy Kadzidło i w gazecie samorządowej „ Nowiny Kadzidlańskie”).

V. PROMOCJA PLANU ORAZ SYSTEM JEGO WDRAŻANIA

Niniejszy Plan będzie wdrażany przez Wójta Gminy Kadzidło, przy pomocy podległych mu pracowników i jednostek organizacyjnych.

System wdrażania obejmuje:

- przygotowywanie i składanie wniosków o dofinansowanie planowanych przedsięwzięć ;
- realizacja inwestycji zgodnie z określonymi wymogami;
- sporządzanie sprawozdań z realizacji projektu;
- monitorowanie i raportowanie wydatków i efektów rzeczowych;
- przedkładanie Radzie Gminy informacji z przebiegu realizacji zadań.

Istotą właściwej realizacji Planu jest szczegółowe rozpisanie i sprecyzowanie celów oraz ich konkretna realizacja.

Z założenia Plan jest dokumentem otwartym, który w miarę potrzeb może być uzupełniany.

Postulaty i wnioski zgłaszane przez mieszkańców w zakresie niezbędnych przedsięwzięć z zakresu inwestycji i innych znajdujących się poza ich obszarem będą w drodze społecznych konsultacji uwzględniane w tym dokumencie.

Informacja o uchwaleniu tego dokumentu znajdzie się na stronie internetowej Gminy. Ponadto dokument będzie dostępny dla osób zainteresowanych w siedzibie Urzędu Gminy, jak też u sołtysa wsi Tatary.